

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาต้นทุน-ผลได้ ของโครงการประชาร่วมใจป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์ ในปีงบประมาณ 2542 (1 ตุลาคม 2541 ถึง 30 กันยายน 2542) เป็นการศึกษาย้อนหลัง โดยทำการศึกษาข้อมูลต้นทุนและผลได้ในมุมมองผู้ให้บริการ (provider's perspective) ผลการศึกษามีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1 การวิเคราะห์ต้นทุน

4.2 การวิเคราะห์ผลได้

4.3 การวิเคราะห์ต้นทุน-ผลได้

4.1 การวิเคราะห์ต้นทุน

ต้นทุนของโครงการประชาร่วมใจป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์ คิดจากค่าใช้จ่ายที่จ่ายจริงทั้งหมดใน โครงการ

ต้นทุนค่าแรง

โครงการประชาร่วมใจป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกเฉลิมพระเกียรติ เป็นการดำเนินงานในพื้นที่ คือ ในหมู่บ้าน/ชุมชน วัด และโรงเรียน ดังนั้นต้นทุนค่าแรง ที่จัดสรรให้กับโครงการฯ จึงคิดตามจำนวนวันที่เจ้าหน้าที่ออกดำเนินงานของโครงการฯ ทั้งปี ซึ่งต้นทุนค่าแรงที่นำมาคิด ประกอบด้วย เงินเดือน ค่าจ้าง ค่ารักษาพยาบาล เงินช่วยเหลือบุตร ค่าเล่าเรียนบุตร เงินประจำตำแหน่ง หายอดรายได้รวมต่อปีของเจ้าหน้าที่แต่ละคน จากงานการเงิน จากนั้นหารด้วยวันทำการของ ปี 2542 คือ 250 วัน เพื่อให้ได้รายได้เฉลี่ยต่อวัน จากนั้นคูณด้วยจำนวนวันที่ออกปฏิบัติงานให้กับโครงการฯ ทั้งปี โดยที่เจ้าหน้าที่ระดับตำบล ที่เป็นเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติ จะต้องออกปฏิบัติงาน ทุกวันศุกร์ของสัปดาห์ ในทุกหมู่บ้านที่รับผิดชอบ ส่วนเจ้าหน้าที่ระดับอำเภอ มีหน้าที่ออกติดตามควบคุมกำกับการทำงานของเจ้าหน้าที่ระดับตำบล หมู่บ้านละ 1 ครั้งต่อเดือนสำหรับเจ้าหน้าที่ระดับจังหวัด ได้รับแต่งตั้งจากผู้ว่าราชการจังหวัดให้แต่ละงานใน

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด รับผิดชอบติดตามควบคุมกำกับการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ระดับอำเภอ และตำบล โดยออกติดตามอำเภอละ 1 ครั้งต่อเดือน เมื่อได้ค่าแรงตามจำนวนที่ออกปฏิบัติงานแล้วจึงนำมารวมกับค่าเบี่ยเลี้ยงที่ได้รับจากการออกปฏิบัติงานให้กับโครงการฯ จะได้ค่าแรงรวมทั้งหมดที่จัดสรรให้กับโครงการฯ ดังรายละเอียดในตาราง 7

ตาราง 7 จำนวนเจ้าหน้าที่และจำนวนวันที่ปฏิบัติงานโครงการ แยกรายอำเภอ

อำเภอ	สำนักงานสาธารณสุข จังหวัด		สำนักงานสาธารณสุข อำเภอ		โรงพยาบาลชุมชน		สถานีอนามัย	
	จำนวน เจ้าหน้าที่ ทั้งหมด	จำนวนวัน ที่ปฏิบัติงาน โครงการฯ	จำนวน เจ้าหน้าที่ ทั้งหมด	จำนวนวัน ที่ปฏิบัติงาน โครงการฯ	จำนวน เจ้าหน้าที่ ทั้งหมด	จำนวนวัน ที่ปฏิบัติงาน โครงการฯ	จำนวน เจ้าหน้าที่ ทั้งหมด	จำนวนวัน ที่ปฏิบัติงาน โครงการฯ
บ้านใหม่ฯ	5	60	5	169	1	53	12	363
บ้านค่าน	9	108	4	144	0	0	13	689
เมืองบุรีรัมย์	8	96	7	241	0	0	49	2,597
ชำนิ	8	96	4	133	1	53	13	689
สะพานทราย	7	64	5	169	3	159	25	1,325
โนนสุวรรณ	5	60	4	128	2	106	11	583

ตาราง 8 ค่าแรงเจ้าหน้าที่รวมทั้งปีแยกรายอำเภอ

อำเภอ	เงินเดือน	ค่ารักษา	ค่าเล่าเรียน	ค่าช่วยเหลือ บุตร	รวม
บ้านใหม่ฯ	2,960,640.0	136,190.0	27,000.0	7,560.0	3,131,390.0
บ้านด่าน	3,613,080.0	87,780.0	28,800.0	7,440.0	3,737,100.0
เมือง	8,324,520.0	125,760.0	34,200.0	8,040.0	8,492,520.0
ชำนาญ	3,984,240.0	70,990.0	34,200.0	6,240.0	4,095,670.0
ละหานทราย	4,452,120.0	77,030.0	35,800.0	21,760.0	4,586,710.0
โนนสุวรรณ	2,802,240.0	67,990.0	30,600.0	22,842.0	2,923,672.0
รวม	26,136,840.0	565,740.0	190,600.0	73,882.0	26,967,062.0
ร้อยละ	96.9	2.1	0.7	0.3	100.0

จากตาราง 8 พบว่า เงินเดือน มีอัตราส่วนที่สูงที่สุด ร้อยละ 96.9 รองลงมา คือ ค่ารักษาพยาบาล ค่าเล่าเรียนบุตร และค่าช่วยเหลือบุตร ร้อยละ 2.1, 0.7 และ 0.3 ตามลำดับ

ตาราง 9 ต้นทุนค่าแรงที่จัดสรรให้โครงการแยกรายอำเภอ

อำเภอ	เงินเดือน	ค่ารักษา	ค่าเล่าเรียน	ค่าช่วยเหลือ บุตร	เบี้ยเลี้ยง	ค่าแรงรวม
บ้านใหม่ฯ	1,018,899.8	56,104.8	11,793.6	3,585.6	25,920.0	1,116,303.8
บ้านด่าน	1,756,445.8	40,530.7	12,816.0	3,753.6	27,000.0	1,840,546.1
เมือง	3,499,752.0	61,821.3	15,292.8	4,094.4	22,680.0	3,603,640.5
ชำนาญ	1,833,084.5	30,711.9	15,292.8	3,072.0	16,200.0	1,898,361.2
ละหานทราย	1,514,329.9	36,861.8	15,020.8	11,651.2	19,440.0	1,597,303.7
โนนสุวรรณ	1,005,365.8	31,727.0	12,657.6	12,265.8	19,440.0	1,081,456.2
รวม	10,627,877.8	257,757.5	82,873.6	38,422.6	130,680.0	11,137,611.5
ร้อยละ	95.4	2.3	0.7	0.4	1.2	100.0

จากตาราง 9 พบว่า เงินเดือน มีอัตราส่วนที่สูงที่สุด ร้อยละ 95.4 รองลงมา คือ ค่ารักษาพยาบาล ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าเล่าเรียนบุตร และค่าช่วยเหลือบุตร ร้อยละ 2.3, 1.2, 0.7 และ 0.4 ตามลำดับ

ต้นทุนค่าวัสดุ

การคำนวณต้นทุนค่าวัสดุของโครงการประชาร่วมใจป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกเฉลิมพระเกียรติ ใช้ค่าวัสดุที่ใช้งจริงในโครงการฯ ได้แก่ ค่าทรายอะเบท ค่าน้ำยาเคมีพ่นกำจัดยุงตัวเต็มวัย ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงพาหนะ ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงที่ใช้กับเครื่องพ่นเคมี ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงที่ใช้ผสมน้ำยาเคมี ค่าวัสดุ-อุปกรณ์ในการดำเนินงานโครงการ และค่าวัสดุใช้สอยในการดำเนินงานสุขศึกษา รวมเป็นค่าวัสดุทั้งหมด

ตาราง 10 ต้นทุนค่าวัสดุ แยกรายอำเภอ

อำเภอ	ค่าสารเคมี	ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงเติมรถ	ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงผสมน้ำยา	ค่าวัสดุอุปกรณ์	ค่าวัสดุสุขศึกษา	รวม
บ้านใหม่ฯ	62,920.0	30,920.0	5,000.0	29,050.0	5,214.0	133,104.0
บ้านค่าน	108,200.0	26,780.0	16,500.0	26,175.0	5,514.0	183,169.0
เมืองบุรีรัมย์	295,220.0	59,140.0	24,250.0	114,900.0	9,714.0	503,224.0
ชำนิ	130,950.0	51,414.0	2,640.0	33,650.0	5,214.0	223,868.0
ละหานทราย	77,600.0	44,700.0	6,600.0	38,900.0	8,214.0	176,014.0
โนนสุวรรณ	94,540.0	23,660.0	2,860.0	23,625.0	4,914.0	149,599.0
รวม	769,430.0	236,614.0	57,850.0	266,300.0	38,784.0	1,368,978.0
ร้อยละ	56.2	17.3	4.2	19.4	2.8	100.0

จากตาราง 10 ต้นทุนค่าวัสดุ ประกอบด้วยต้นทุนค่าสารเคมี (ค่าทรายอะเบทรวมกับค่าน้ำยาพ่นเคมี) ต้นทุนค่าน้ำมันเชื้อเพลิงเติมรถ ต้นทุนค่าน้ำมันเชื้อเพลิงที่ใช้ผสมน้ำยาพ่นเคมี ต้นทุนค่าวัสดุ-อุปกรณ์ และต้นทุนค่าวัสดุสุขศึกษา พบว่า ต้นทุนค่าสารเคมีสูงที่สุด รองลงมาคือ ต้นทุนค่าวัสดุ-อุปกรณ์ ต้นทุนค่าน้ำมันเชื้อเพลิงเติมรถ ต้นทุนค่าน้ำมันเชื้อเพลิงผสมน้ำยา และ ต้นทุนค่าวัสดุสุขศึกษา ร้อยละ 56.2, 19.1, 17.3, 4.2 และ 2.8 ตามลำดับ

ต้นทุนค่าลงทุน

ค่าเสื่อมราคาเครื่องฟ่นเคมี ค่าเสื่อมราคายานพาหนะที่ใช้ออกดำเนินกิจกรรมของโครงการฯ การคำนวณค่าเสื่อมราคาของครุภัณฑ์แต่ละชิ้นได้จากการนำมูลค่าครุภัณฑ์ในปีที่ซื้อมาหารด้วย annualizing factor ซึ่งได้จากการคำนวณระหว่าง 2 ปีจ้ย คือ อายุที่คาดว่าจะใช้งานได้ของครุภัณฑ์นั้นๆ โดยกำหนดให้อายุการใช้งานเครื่องฟ่นเคมีเป็น 10 ปี ส่วนยานพาหนะอายุการใช้งาน 5 ปี กับ discounting factor ในการศึกษาครั้งนี้ใช้ 10% เมื่อได้ค่าเสื่อมราคาประจำปีแล้วหารด้วยจำนวนวันทำการในปี 2542 คือ 250 วัน จากนั้นคูณด้วยจำนวนวันที่ใช้ครุภัณฑ์เหล่านั้น ในการดำเนินงานโครงการฯ ปี 2542 จึงจะได้ค่าเสื่อมราคาครุภัณฑ์ที่จัดสรรให้กับโครงการฯ ดังนี้

ตาราง 11 ต้นทุนค่าลงทุน แยกรายอำเภอ

อำเภอ	ค่าเสื่อมราคาเครื่องฟ่นเคมี		ค่าเสื่อมราคายานพาหนะ		รวมค่าเสื่อมราคาของโครงการ
	ทั้งปี	จัดสรรให้โครงการฯ	ทั้งปี	จัดสรรให้โครงการฯ	
บ้านใหม่ฯ	10,089.5	807.2	70,166.2	14,875.2	15,682.4
บ้านด่าน	6,834.8	2,733.9	80,189.9	17,000.3	19,734.2
เมืองบุรีรัมย์	13,832.4	6,639.5	200,474.8	42,500.7	49,140.2
ชำนิ	6,834.8	410.1	80,189.9	17,000.3	17,410.3
ละหานทราย	6,834.8	820.2	180,427.3	38,250.6	39,070.8
โนนสุวรรณ	6,834.8	546.8	60,142.4	12,750.2	13,296.9
รวม	59,397.9	11,957.7	671,590.6	142,377.2	154,334.9
ร้อยละ		7.7		92.3	100.0

จากตาราง 11 ต้นทุนค่าลงทุนส่วนใหญ่เป็นค่าเสื่อมราคายานพาหนะ ร้อยละ 92.3 เป็นค่าเสื่อมราคาเครื่องฟ่นเคมีเพียงร้อยละ 7.7

ตาราง 12 ต้นทุนรวม แยกรายอำเภอ

อำเภอ	ต้นทุนค่าแรง	ต้นทุนค่าวัสดุ	ต้นทุนค่าลงทุน	รวม
บ้านใหม่ฯ	1,116,303.8	133,104.0	15,682.4	1,265,090.2
บ้านด่าน	1,840,546.1	183,169.0	19,734.2	2,043,449.3
เมืองบุรีรัมย์	3,603,640.5	503,224.0	49,140.2	4,156,004.7
ชำนิ	1,898,361.2	223,868.0	17,410.3	2,139,639.5
ละหานทราย	1,597,303.7	176,014.0	39,070.8	1,812,388.5
โนนสุวรรณ	1,081,456.2	149,599.0	13,296.9	1,244,352.2
รวม	11,137,611.5	1,368,978.0	154,334.9	12,660,924.4
ร้อยละ	88.0	10.8	1.2	100.0

จากตาราง 12 เมื่อรวมต้นทุนทั้งหมด พบว่าต้นทุนส่วนใหญ่เป็นต้นทุนค่าแรง สูงถึง ร้อยละ 88 ของต้นทุนรวมทั้งหมด รองลงมาคือต้นทุนค่าวัสดุ ร้อยละ 10.8 และต้นทุนค่าลงทุน ร้อยละ 1.2 เมื่อเทียบสัดส่วน ต้นทุนค่าแรง:ต้นทุนค่าวัสดุ:ต้นทุนค่าลงทุน เท่ากับ 72.2:8.9:1

4.2 การวิเคราะห์ผลได้

การวิเคราะห์ผลได้ ครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์ในมุมมองของผู้ให้บริการ โดยคิดค่าใช้จ่ายที่สถานบริการประหยัดได้จากจำนวนผู้ป่วยด้วยโรคไข้เลือดออกที่ป้องกันได้ เป็นผลได้ในมุมมองของผู้จัดบริการ ดังนี้

ต้นทุนค่าแรงจากโรงพยาบาลบุรีรัมย์

ค่าแรงของกุมารแพทย์

@ ผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกนอนรักษาตัวอยู่ใน โรงพยาบาลทั้งหมด 158 วัน

@ ผู้ป่วยทั้งหมดในหอผู้ป่วยกุมารเวชกรรมนอนรักษาตัวอยู่ใน โรงพยาบาล 19,861 วัน

@ จำนวนวันที่ผู้ป่วยไข้เลือดออกนอนรักษาตัวต่อจำนวนวันที่ผู้ป่วยทั้งหมด

นอนรักษาตัว = 158/19,861 วัน

= 0.008 วัน

@ กุมารแพทย์หนึ่งคนใช้เวลาในการตรวจผู้ป่วยโดยเฉลี่ย = 3 ชั่วโมง/ต่อวัน

$$\begin{aligned}
 \therefore \text{ใช้เวลาในการตรวจผู้ป่วยไข้เลือดออก} &= 0.008 * 3 \text{ ชั่วโมงต่อวัน} \\
 &= 0.024 \text{ ชั่วโมงต่อวัน} \\
 @ \text{จำนวนวันที่ปฏิบัติงานในปี 2542 ทั้งปี} &= 250 \text{ วัน} \\
 \therefore \text{เวลาที่ใช้ในการตรวจผู้ป่วยไข้เลือดออกทั้งปี} &= 0.024 * 250 \text{ ชั่วโมง} \\
 &= 6 \text{ ชั่วโมง} \\
 @ \text{จำนวนชั่วโมงทั้งปี} &= 6,000 \text{ ชั่วโมง} \\
 @ \text{ค่าแรงของกุมารแพทย์หนึ่งคนที่จะกระจายให้กับการตรวจ} & \\
 \text{ผู้ป่วยไข้เลือดออก} &= \frac{\text{ค่าแรงทั้งปี} * 6}{6,000}
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 &\text{ค่าแรงพยาบาลและเจ้าหน้าที่อื่นที่ปฏิบัติงานที่หอผู้ป่วยกุมารเวชกรรม} \\
 @ \text{ผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกนอนรักษาตัวอยู่ในโรงพยาบาลทั้งหมด} &= 158 \text{ วัน} \\
 @ \text{ผู้ป่วยทั้งหมดในหอผู้ป่วยกุมารเวชกรรมนอนรักษาตัวอยู่ในโรงพยาบาล} &= 19,861 \text{ วัน} \\
 @ \text{จำนวนวันที่ผู้ป่วยไข้เลือดออกนอนรักษาตัวต่อจำนวนวันที่ผู้ป่วยทั้งหมด} & \\
 \text{นอนรักษาตัว} &= 158/19,861 \\
 &= 0.008 \text{ วัน} \\
 @ \text{พยาบาลและเจ้าหน้าที่อื่นๆ หนึ่งคนปฏิบัติงานที่หอผู้ป่วย} &= 8 \text{ ชั่วโมงต่อวัน} \\
 \therefore \text{ใช้เวลาในการดูแลผู้ป่วยไข้เลือดออก} &= 0.008 * 8 \text{ ชั่วโมงต่อวัน} \\
 &= 0.064 \text{ ชั่วโมงต่อวัน} \\
 @ \text{จำนวนวันที่ปฏิบัติงานในปี 2542 ทั้งปี} &= 250 \text{ วัน} \\
 \therefore \text{เวลาที่ใช้ในการดูแลผู้ป่วยไข้เลือดออกทั้งปี} &= 0.064 * 250 \text{ ชั่วโมง} \\
 &= 16 \text{ ชั่วโมง} \\
 @ \text{จำนวนชั่วโมงทั้งปี} &= 6,000 \text{ ชั่วโมง} \\
 @ \text{ค่าแรงของพยาบาลและเจ้าหน้าที่อื่นๆ หนึ่งคนที่จะกระจายให้กับการ} & \\
 \text{ดูแลผู้ป่วยไข้เลือดออก} &= \frac{\text{ค่าแรงทั้งปี} * 16}{6,000}
 \end{aligned}$$

ผู้ป่วยทุกคนคิดต้นทุนที่แผนกผู้ป่วยนอก คนละ 1 ครั้ง โดยใช้ ต้นทุนต่อหนึ่งหน่วยบริการผู้ป่วยนอก ของโรงพยาบาลที่คิดคำนวณไว้แล้ว เท่ากับ 169.2 บาท/ครั้ง (โรงพยาบาลบุรีรัมย์, 2542)

ผู้ป่วยทั้งหมดจากอำเภอตัวอย่างที่สุ่มได้ ไม่มีผู้ป่วยเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลชุมชน ผู้ป่วยทุกราย เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลบุรีรัมย์ทั้งหมด ส่วนอำเภอที่ไม่มีรายงานผู้ป่วย ผู้ศึกษาได้ตรวจสอบจากโรงพยาบาลชุมชนประจำอำเภอแล้วว่าไม่มีผู้ป่วยจริง

จากข้อมูลการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาโรคไข้เลือดออก ปีงบประมาณ 2542 จังหวัดบุรีรัมย์มีรายงานผู้ป่วยทั้งสิ้น 179 ราย คิดเป็นอัตราป่วย 11.8 ต่อประชากรแสนคน ดาย 2 ราย อัตราป่วยตายร้อยละ 1.1

ตาราง 13 ข้อมูลผู้ป่วยโรคไข้เลือดออก ปี 2542 ของอำเภอตัวอย่าง เปรียบเทียบมาตรฐาน 5 ปี (2537-2541)

อำเภอ	ประชากร ปี 2542	มาตรฐาน 5 ปี (2537-2541)		ผู้ป่วย ปีงบประมาณ 2542		จำนวนผู้ป่วย ที่ป้องกันได้ ราย
		อัตรา*	ราย	อัตรา*	ราย	
บ้านใหม่ไชยพจน์	26,532	98.9	26	0	0	26
บ้านด่าน	30,248	274.9	83	52.9	16	67
เมือง	203,067	250.5	509	22.7	46	463
ชำนิ	32,140	66.4	21	0	0	21
ละหานทราย	108,478	162.4	176	0	0	176
โนนสุวรรณ	21,794	26.1	6	0	0	6
รวม	424,801	193.3	821	13.03	62	759

* อัตราต่อประชากรแสนคน

จากตาราง 13 จำนวนผู้ป่วยที่ป้องกันได้คำนวณจาก อัตราป่วยจากมาตรฐาน 5 ปี โดยคิดจากประชากรปี 2542 ของแต่ละอำเภอ หากผลต่างของจำนวนผู้ป่วยจากค่ามาตรฐานกับผู้ป่วยของปีงบประมาณ 2542 จะได้จำนวนผู้ป่วยที่ป้องกันได้ เท่ากับ 759 ราย

ตาราง 14 ค่าแรงรวมทั้งปีของ แพทย์ พยาบาล และเจ้าหน้าที่อื่นๆ

บุคลากร	เงินเดือนและ ค่าจ้าง	ค่ารักษา พยาบาล	ค่าเล่าเรียน ของบุตร	ค่าช่วย เหลือบุตร	รวม
แพทย์	2,480,640.0	55,100.0	5,700.0	4,200.0	2,545,640.0
พยาบาลและ เจ้าหน้าที่อื่นๆ	3,558,360.0	106,290.0	8,000.0	4,200.0	3,676,850.0
รวม	6,039,000.0	161,390.0	13,700.0	8,400.0	6,222,490.0
ร้อยละ	97.1	2.6	0.2	0.1	100.0

จากตาราง 14 ต้นทุนค่าแรงรวมทั้งปี ของแพทย์ พยาบาล และเจ้าหน้าที่อื่นๆ ที่ปฏิบัติงานที่หอผู้ป่วยกุมารเวชกรรม ส่วนใหญ่เป็นเงินเดือนและค่าจ้าง รองลงมาคือ ค่ารักษาพยาบาล ค่าเล่าเรียนบุตร และค่าช่วยเหลือบุตร เท่ากับ 97.1, 2.6, 0.2 และ 0.1 ตามลำดับ

ตาราง 15 ต้นทุนค่าแรงของ แพทย์ พยาบาล และเจ้าหน้าที่อื่นๆ ที่จัดสรรไว้กับการดูแลผู้ป่วยไข้เลือดออก

บุคลากร	เงินเดือนและ ค่าจ้าง	ค่ารักษา พยาบาล	ค่าเล่าเรียน ของบุตร	ค่าช่วย เหลือบุตร	รวม
แพทย์	2,480.6	55.1	5.7	4.2	2,545.6
พยาบาลและ เจ้าหน้าที่อื่นๆ	9,489.0	283.4	21.3	11.2	9,804.9
รวม	11,969.6	338.5	27.0	15.4	12,350.6
ร้อยละ	96.9	2.7	0.2	0.1	100.0

จากตาราง 15 ต้นทุนค่าแรงในการรักษาพยาบาลผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกพบว่า ต้นทุนส่วนใหญ่เป็นเงินเดือนและค่าจ้าง รองลงมาคือ ค่ารักษาพยาบาล ค่าเล่าเรียนบุตร และค่าช่วยเหลือบุตร เท่ากับร้อยละ 96.9, 2.7, 0.2 และ 0.1 ตามลำดับ

ตาราง 16 ต้นทุนรวมในการรักษาพยาบาลผู้ป่วยโรคไข้เลือดออก

ต้นทุน	จำนวน (บาท)	ร้อยละ
ค่าแรง	12,350.6	20.9
ค่าเวชภัณฑ์	19,330.3	32.8
ค่าตรวจชันสูตร	27,290.0	46.3
รวม	58,970.8	100.0
เฉลี่ยต่อรายผู้ป่วยใน	1,179.4	

จากตาราง 16 ต้นทุนในการรักษาพยาบาลผู้ป่วยในโรคไข้เลือดออก ส่วนใหญ่เป็นต้นทุนค่าตรวจชันสูตร รองลงมาเป็นค่าเวชภัณฑ์ และค่าแรง เท่ากับร้อยละ 46.3, 32.8 และ 20.9 ซึ่งเก็บรวบรวมจากทะเบียนประวัติผู้ป่วยจำนวน 50 ราย เท่ากับ 58,970.8 บาท เฉลี่ย 1,179.4 บาท ต่อผู้ป่วยในหนึ่งราย และผู้ป่วยทุกคนถือว่าเป็นผู้ป่วยนอกคนละ 1 ครั้ง ดังนั้นจึงต้องรวมต้นทุนเฉลี่ยของผู้ป่วยในกับต้นทุนเฉลี่ยต่อครั้งของผู้ป่วยนอกซึ่งเท่ากับ 169.2 บาท รวมเป็นต้นทุนทั้งหมดต่อผู้ป่วยหนึ่งรายเท่ากับ 1,348.7 บาท

ตาราง 17 ผลได้รวมจากการป้องกันการป่วยด้วยโรคไข้เลือดออกจังหวัดบุรีรัมย์
ปีงบประมาณ 2542

รายการ	จำนวน
ผลได้จากการป้องกันการป่วยด้วยโรคไข้เลือดออก	
ต้นทุนที่นำมาคิดเป็นผลได้ต่อผู้ป่วย 1 ราย	1,348.7 บาท
จำนวนผู้ป่วยที่ป้องกันได้ในปีงบประมาณ 2542	759 ราย
ผลได้จากการป้องกันการป่วย	1,023,625.3 บาท
ผลได้ทั้งหมด	1,023,625.3 บาท

จากตาราง 17 ผลได้จากการดำเนินโครงการประชาร่วมใจป้องกันและควบคุมโรค ไข้เลือดออกเฉลิมพระเกียรติ ของจังหวัดบุรีรัมย์ ในปีงบประมาณ 2542 ที่สามารถประหยัดได้จากการป้องกันการป่วยด้วยโรคไข้เลือดออก เท่ากับ 1,023,625.3 บาท

ตาราง 18 ผลได้ แยกรายอำเภอ

อำเภอ	จำนวนผู้ป่วยที่ลดลง (ราย)	ผลได้	
		บาท	ร้อยละ
บ้านใหม่ไชยพจน์	26	35,064.9	3.4
บ้านด่าน	67	90,359.5	8.8
เมือง	463	624,424.9	61.0
ชำนิ	21	28,321.6	2.8
ละหานทราย	176	237,362.4	23.2
โนนสุวรรณ	6	8,091.9	0.8
รวม	759	1,023,625.3	100.0

จากตาราง 18 เมื่อเปรียบเทียบผลได้แยกเป็นรายอำเภอ พบว่า อำเภอเมืองมีผลได้ สูงที่สุด เท่ากับ ร้อยละ 61. รองลงมา คืออำเภอละหานทราย บ้านด่าน บ้านใหม่ฯ ชำนิ และ โนนสุวรรณ เท่ากับร้อยละ 23.2, 8.8, 3.4, 2.8 และ 0.8 ตามลำดับ

4.3 การวิเคราะห์ต้นทุน-ผลได้

การศึกษาครั้งนี้วิเคราะห์ทั้งต้นทุนและผลได้ ดังนี้

เมื่อ ต้นทุน คือต้นทุนรวมในการดำเนินงานโครงการประชาร่วมใจป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก ในมุมมองของผู้ให้บริการ

ผลได้ คือต้นทุนรวมในการรักษาผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกที่สามารถป้องกันได้ เฉพาะ ในมุมมองของผู้ให้บริการ

อัตราส่วนผลได้ต่อต้นทุน (benefit-cost analysis) = ผลได้ (benefit)/ต้นทุน (cost)

ตาราง 19 ต้นทุนผลได้ แยกรายอำเภอ

อำเภอ	ต้นทุน (บาท)	ผลได้ (บาท)	อัตราส่วน ผลได้ต่อต้นทุน
รวมทุกพื้นที่ตัวอย่าง	12,660,924.4	1,023,625.3	0.08
บ้านใหม่ไชยพจน์	1,265,090.2	35,064.9	0.03
บ้านด่าน	2,043,449.3	90,359.5	0.04
เมือง	4,156,004.7	624,424.9	0.15
ขำนิ	2,139,639.5	28,321.7	0.01
ละหานทราย	1,812,388.5	237,362.4	0.13
โนนสุวรรณ	1,244,352.2	8,091.9	0.01

จากตาราง 19 เมื่อเปรียบเทียบอัตราส่วนผลได้ต่อต้นทุนรวมเท่ากับ 0.08 ซึ่งต่ำกว่า 1 และเมื่อพิจารณาแยกรายอำเภอ พบว่าทุกอำเภอตัวอย่างมีอัตราส่วนผลได้ต่อต้นทุนต่ำกว่า 1 เช่นกัน